

РЕШЕНИЕ

№ 6108

гр. София, 05.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 15 състав, в публично заседание на 20.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Якимова

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **5494** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203, ал.1 от Административно процесуалния кодекс (АПК), вр. чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

С искова молба вх.№ 17844/ 18.05.2020г. по описа на АССГ от [фирма], ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя М. Р., е предявен иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди срещу Държавен фонд „Земеделие“ за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 5362,75 лв., изразяващи се в невъзстановени разходи за доставени круши в размер на 3438,39 лв. без ДДС, невъзстановени разходи за ДДС в размер на 687,68 лв. и законна лихва върху вземането, определена по чл.86 ЗЗД в размер на 1236,68 лв. за период 6.07.2017г. до датата на подаване на исковата молба – 18.06.2020г. върху главница 4126,07 лв., претърпени от незаконосъобразен административен акт – Уведомително писмо за одобрение на заявка за плащане № 04/22/200916/83022 от 7.04.2017г. на заместник изпълнителния директор на ДФЗ, отменено по съдебен ред с влязло в сила на 17.06.2020г. решение на АССГ, III отд., 54 с-в по адм. дело № 9645/ 2017г.

Поради заявено в осз на 20.10.2020г. оттегляне на иска в частта относно претендираното обезщетение в размер на 4126,07 лв., представляваща сбор от 3438,39 лв. невъзстановени разходи за доставени круши и 687,68 лв. невъзстановен разход за ДДС, производството е частично прекратено в тази част.

Ответникът, Държавен фонд „Земеделие“, чрез представител по пълномощие, в

писмения отговор на исквата молба отрича основателността на иска с аргумент, че отношенията между страните по делото не са равнопоставени, което обуславя неприложимост на чл.86, ал.1 ЗЗД. По повод кандидатстването на ищеца пред Фонда по съответната мярка не е уговарян размер на финансовата помощ с конкретни параметри, нито падеж за изплащане на задължението. Макар да е налице първият елемент от фактическия състав на отговорността по ЗОДОВ – отменен административен акт, останалите липсват. Наред с това обезщетение за вреди може да се претендира едва след отмяната на акта с влязло в сила определение/ решение на съда. Преписката е върната за ново произнасяне на 13.07.2020г., което е станало повод в разумен срок ответникът да извърши необходимите административни проверки по заявката за плащане и да плати съответната финансова помощ. В постановеното решение не е посочен срок за произнасяне на органа в съответствие с дадените указания.

В съдебно заседание искът се поддържа от управителя на дружеството-ищец, който моли за уважаването му.

В писмено становище представител по пълномощие на Държавен фонд „Земеделие“ отрича основателността му и моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят СПП дава заключение за неоснователност и недоказаност на иска и предлага той да бъде отхвърлен.

От фактическа страна се установява, че:

[фирма] е одобрен заявител по схема „Училищен плод“ с УРН 632548.

С т.2 на Уведомително писмо за одобрение на заявка за плащане №04/22/200916/83022/ 07.04.2017г. на заместник изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ дружеството е известно, че за отчетен период от 01.03.2017г. до 31.03.2017г. не е одобрена финансова помощ в размер на 3438,39 лв., представляваща стойността на доставени 1169,52 кг. круши.

С влязло в сила на 17.06.2020г. Решение № 2785/ 23.04.2019г. по адм. дело № 9645/ 2017г. на АССГ, III отд., 54 състав цитираният административен акт е отменен в частта му по т. 2, с която не е одобрена финансова помощ в размер на 3438,39 лв., представляващи стойността на доставени 1169,52 кг. круши и преписката е върната на органа за ново произнасяне по заявката в тази ѝ част при спазване на указанията по тълкуване и прилагане на закона.

Не се спори, а това е видно от разпечатка от онлайн банкиране /л.29/, че сумата 4126,07 лв., която е извън предмета на спора, е постъпила по банковата сметка на ищеца на 17.07.2020г.

От правна страна съдът намира следното:

Искът е допустим, като предявен от процесуално легитимен субект и пред компетентния да го разгледа съд.

Разгледан по същество, искът е основателен:

За да възникне отговорността на държавата за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, е необходимо да са налице следните предпоставки:

1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; 2. вреда -имуществена и/или неимуществена, от такъв административен акт; 3. причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Видно от Решение № 2785/ 23.04.2019г., постановено по административно дело № 9645/ 2017г. по описа на АССГ, влязло в законна сила на 17.06.2020г., т.2 от Уведомително писмо за одобрение на заявка за плащане №04/22/200916/83022/ 07.04.2017г. на заместник изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“, с която за отчетен период от 01.03.2017г. до 31.03.2017г. не е одобрена финансова помощ в размер на 3438,39 лв., представляваща стойността на доставени 1169,52 кг. круши, е отменена.

С отмяната на административния акт в цитираната част възниква правото на ищеца да получи обезщетение за понесените от него вреди.

Разпоредбата на чл.19, ал.1 от Наредба за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения - схема "Училищен плод" и схема "Училищно мляко" предписва, че Държавен фонд "Земеделие" извършва административна проверка по заявката за плащане, включително дали продуктите, доставени в изпълнение на издадения акт за одобрение, са произведени, съхранявани и опаковани в обекти за производство и/или търговия на едро с храни, регистрирани по реда на чл. 23 от Закона за храните. Държавен фонд "Земеделие" може да извърши и проверка на място по заявката за плащане. По силата на чл.19, ал.2 от Наредбата въз основа на извършените проверки по ал. 1 Държавен фонд "Земеделие" одобрява или отхвърля, изцяло или частично, заявката за плащане, за което уведомява заявителя с уведомителното писмо, което се изпраща по пощата с обратна разписка. Уведомителното писмо за пълен или частичен отказ на плащането може да бъде обжалвано от заинтересованите лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Държавен фонд "Земеделие" изплаща одобрените суми на заявителя в срок до 3 месеца от подаване на заявката. В случаите по чл. 18, ал. 6 срокът се удължава с толкова работни дни, колкото са били нужни за отстраняване на констатираните нередовности и/или непълноти или за извършване на допълнителни проверки – чл.19, ал.4 от Наредбата.

Изложената регламентация обуславя извод, че плащане следва се извърши в тримесечен срок от депозиране на заявката за плащане. В разглеждания случай ищецът е заявил такова на 07.04.2017г. Ето защо, ответникът е следвало да плати, да откаже изцяло или частично най-късно до 07.07.2017г. Постановен е частичен отказ за одобряване на финансова помощ по т.2 от Уведомителното писмо за сумата 3438,39 лв., отменен с влязло в сила решение на АССГ. Следователно единствената причина за неизпълнение на заявката, респ. за неизвършване своевременно плащане, е наличието на отменената като незаконосъобразна т.2 от Уведомителното писмо. Именно същата е станала причина за забавеното изпълнение на паричното задължение от Държавен фонд „Земеделие“ към ищеца и това обосновава пряката причинно-следствената връзка между извършеното нарушение и претърпените вреди. Съдът не споделя тезата на ответника за характера на претендираното обезщетение. Макар неговият размер да е определен чрез стойността на законната лихва за периода на забава, то не е лихва. В този смисъл и в контекста на деликтната отговорност на държавата за претендираните вреди, по препращане от §1 от ЗР на ЗОДОВ, е приложима и общата давност по чл.110 от ЗЗД, а не кратката давност за лихви по чл.111, буква в) от ЗЗД. Неоснователно е възражението на ответника, че законната лихва не може да бъде измерител на твърдените от ищеца вреди. Предвид условията на извършените доставки, ищецът е имал право да получи плащане на парични

средства по цитираната заявка за плащане, правото на собственост върху които не е можел да упражнява поради незаконосъобразното ѝ неодобряване. Обезщетението, което държавата дължи, трябва във всички случаи да бъде равностойно на претърпяната вреда, така че да осигури ефективна защита на нарушеното право. При липса на разпоредби в правото на ЕС по отношение на размера на дължимото обезщетение, се прилагат принципите на процесуалната автономия, равностойността и ефективността. При паричните притежания обективният измерител на стойността на нарушеното право, и следователно, справедлива компенсация, с която може да се възстанови справедливият баланс, е именно размерът на законната лихва по чл.86 от ЗЗД. Тя е механизъм за обезщетяване на претърпени вреди без кредиторът да е длъжен да ги доказва. Предвид качеството на парите да са универсален и санкциониран от държавата измерител на потребителната стойност на благата, въпросът за тяхното оползотворяване не стои. Ползването им има своята пазарна цена и кредиторът я губи, когато длъжникът не изпълнява навреме задължението си. Именно тази стойност се презумира от разпоредбата на чл.86, ал.2 от ЗЗД. Ето защо съдът не споделя становището на ответника, че вреда липсва.

Размерът на дължимото в тримесечен срок от подаването на заявката за плащане е установен от съдържанието на отменената т.2 от уведомителното писмо. Очевидно ищецът е заявил плащане в размер, включващ и сумата 3438,39 лв. стойност на доставени 1169,52 кг. круши за отчетен период м.03.2017г., заявени на 7.04.2017г. В този размер, заедно с начислен ДДС от 687,68 лв., или общо 4126,07 лв., е полученото на 17.07.2020г. плащане.

За периода 07.07.2017г. /а не от 6.07.2017г./ до датата на исковата молба търговецът е лишен от възможността да ползва собствените си средства в размер на 3439,39 лв. и 687,68 лв. ДДС, или 4126,07 лв. Така е понесъл вреди във формата на пропуснати ползи, чийто минимален и неподлежащ на нарочно доказване размер е този, равен на размера на законната лихва за периода на задържане на сумата. Липсата на необходимост от доказване на вреди в размер на законната лихва произтича от нормата на чл.86, изр.1 ЗЗД. Само в случай, че кредиторът твърди претърпени вреди в по-висок размер и претендира тяхното заплащане от своя длъжник, той ще следва да стори това в исково производство по общия ред (арг. чл.86, изр.2 ЗЗД).

Съдът, по реда на чл.162, пр.1 ГПК, като съобрази, че не са необходими специални знания от областта на науката, изкуството, техниката или занаятите, изчислява размера на законната лихва върху сумата от 4126,07 лв. с лихвен калкулатор, достъпен на интернет сайта на НАП, но за периода от 07.07.2017г. /3 месечният срок по чл.19, ал.4 от Наредбата/ до 18.06.2020г., а не с начална дата 6.07.2017г. и определя същия на 1235,63 лв.

Относно четвъртата предпоставка - причинна връзка между незаконосъобразния акт на орган на ответника и настъпилите вредоносни резултати:

Доказана е причинно-следствената връзка между незаконосъобразния административен акт – т. 2 от Уведомителното писмо на изпълнителния директор на ДФЗ и имуществената вреда от 1235,63 лв. - ако не беше издадена т.2 от уведомителното писмо, ищецът не би се лишил от правото да ползва собствените си средства в размер на 4126,07 лв. за периода 07.07.2017г. – 18.06.2020г. За разликата до пълния предявен размер от 1236,68 лв. /стр.2 искова молба/ искът е недоказан по размер и подлежи на отхвърляне.

С оглед основателността на главния иск, такава е и акцесорната претенция на ищеца

за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху уважения размер на обезщетението, считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на задължението.

На основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ предвид уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски в размер на 25 лв. заплатена държавна такса.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I отделение, 15 състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА, по иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя М. Д. Р., обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 1235,63 (хиляда двеста трийсет и пет цяло и шейсет и три стотни) лв., представляващи пропуснати ползи за периода 07.07.2017г. – 18.06.2020г. произтичащи от отменената т.2 на Уведомително писмо за одобрение на заявка за плащане №04/22/200916/83022/ 07.04.2017г. на заместник изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“, заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на иска в съда (18.06.2020г.) до окончателното изплащане на дължимото като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата от 1235,63 лв. до 1236,68 лв.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя М. Д. Р. 25 (двайсет и пет) лв. разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: